

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnstvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nč.); izven Trsta pa po 8 st. **Telefon številka 870.**

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petiti. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi e ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici **Molin piccolo št. 3. II. nadstr.** Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Iz proračunske razprave v zbornici poslancev na Dunaju.

Govor državnega poslanca Spinčića v seji zbornice poslancev dne 11. marca 1903.

(Dalje.)

Ravnopravnost na ces. kr. finančnih oblastih.

Na finančnem ministerstvu tudi ni bolje. O jezikovnih razmerah na oblastih tega ministerstva je govor v interpelaciji posl. Spinčića in tovaršev od 16. aprila 1902; specialno se v tej interpelaciji opozarja na rabo jezika na carinarskem in solnem uradu v Voloskem in na dopisovanje z neko čisto hrvatsko občino.

Najprej se je tej občini v neki stvari pisalo italijansko; ker pa ista ni hotela vsprejeti tega dopisa, so jej pisali, da bo zadovoljna — nemški. (Veselost)

Davčni urad po Istri so sploh prave trdnjave — če se smem tako izraziti — italijanizma v Istri.

Isti rabijo večinoma le italijanski jezik in naravnost bojevati se treba žajimi, če se hoče dobiti od njih tudi slovenskih dopisov, in to celo v davčnem okraju Volosko, kjer so o zadnjem ljudskem štetju našli 270 Italijanov nasproti več nego 25.000 Hrvatov; in to celo v okraju Koper, v katerem se nahaja pet čisto slovenskih in dve jezikovni mešani občini!

Na teh oblastih je smeti malo ali nič v hrvatskem ali slovenskem jeziku tiskati ali pisati, ali pa se treba boriti za to. Tu imam na pr. kuvert, tu vidite napis: »K. K. Bezirkshauptmannschaft, Steuer-Abtheilung in Capo d' Istria«, in potem italijanski: »I. R. Capitano« distrettuale sez. Imp.« Slovenkega ni nič, če tudi je bil ta kuvert poslan v čisto slovenski kraj in poznanemu Slovincu.

Od strani finančnih oblasti se solidariči poravnasni zapisniki tudi za slovenske in hrvatske okraje sestavljajo v nemškem in italijanskem jeziku. Jaz sem videl takih za čisto hrvatske in slovenske občine, enega za Bovec, drugega za Kastav, za oba le v nemški in italijanski. To je nevtralnost organov c. k. vlade!

Na železnicah po Istri.

Na ministerstvu za železnice smo že mnogokrat predlagali željo, naj bi se zgradila čisto kratka črta od Herpelj-Kozine do Šip-

jan ali Jurdanov, ali tudi tega se ne stori, da-si bi bilo jako potrebno za tamošnje prebivalstvo in da si bi tudi jako skrajšalo zvezo med Trstom in Volosko Opatijo.

Napisi na železnici Divača-Pulj so le italijanski (Čujte! Čujte!) vzlic tožbam, pritožbam in zahtevam, ki se oglašajo v tem pogledu od strani slovenskih in hrvatskih občin.

Na novi železnici Trst Poreč so le na nekaterih postajah navedena tudi slovenska ali hrvatska imena in v notranjem postaj razobešeni nemški, italijanski in slovenski napisi.

O tem tožijo gospod poslanec Bennati in tovariši v interpelaciji od 3. marca 1903; pritoževati pa se moramo mi, ker niso povsodi na postajah razobešene table tudi s slovenskim ali hrvatskim označenjem. Ta označenja niso izmišljena v najnovejšem času, ampak žive v gorovici naroda že stoletja.

Druge znane stvari.

Je pa še drugih splošno znanih stvari, katera bi morali poznati tudi členi visoke c. k. vlade. Razno napisov na železnicah, pristaniških oblastih, je še drugih napisov, ki so le italijanski in nemški.

Poštno in brzojavno posloplje v Trstu je za vse Primorje in tudi za Kranjsko, a napisi so le nemški in italijanski. Za veliko večino prebivalstva, če se prišteva tudi Kranjsko, ni določen noben napis.

Istotako je na c. k. finančni oblasti in na drugih oblastih. Taka splošna stvar je, da imajo podjetniki, ki so tuji državljani, prednost na avstrijskih delih; istotako imajo tuji delavci prednost preko domačimi. Tako splošno znano dejstvo je tudi list »Observatore Triestino« s cesarskim orlom, ki izhaja za Primorje, in sicer le v italijanskem jeziku.

V Dalmaciji, kjer je le 2 1/2 % Italijancv, se uradni list tudi italijanski piše; v Primorju pa, kjer je večina prebivalstva hrvatska in slovenska, se uradni list izdaja le v italijanskem jeziku.

Pa kako da postopajo druge oblasti, to je razvidno iz neke »Notificazione dell' ispettore superiore di finanza« v Kopru od 12. oktobra 1902 za okraj Poreč, to je v številki od 20 oktobra 1902 imenovanega uradnega lista; potem je neka Notificazione istega »Ispettore superiore di finanza« za davčni okraj Pazin, ki je skoraj ves hrvatski. Potem je neka »Kuadmachung« za sodni okraj

ne bo dosti vredno. Toliko dežja! Pa videl sem v stiskalnici, kako ničvredno je to — na pol gnjilo grozdje. Mikolaš ima prav! — je zaključil stari in rinil na stran svoj »Orbis pietus«, v katerem je čital, ko je bil prišel Lev. Na mizi je bilo tudi pismo. Stari je opazil, da je je Lev videl.

— Piše mi ravno Mikolaš! — je rekel stari, ali ni pridodal ničesar. Lev je želel izvedeti več — ali ni se drznil, da bi vprašal. Bal se je, da bi razjezil starega; le tako od daleč je menil, kako da je povsodi neprilika in ne samo v gospodarstvu. Stari ga je pogledal po strani in vzel zopet staro knjigo pred se. Čital je brez naočnikov. — Hkratu se je obrnil z vsem obrazom do Leva, ki je bil s l na fotelji v kotu.

— A kaj je s teboj? Kako nameruješ s svojo gospodo v Zagrebu?

— Ha — za sedaj ne namerjam ničesar. Le da sem tu. Glavno mi je, da se odahnem. Seveda — res je — življenje v mestu in v službi mi je strašno.

Stari zopet ni nič odgovoril in se je z obrazom zaril v svojo knjigo, primaknivi petrolejko bliže. V tem se je prikazal na vratih Tomica.

Debeli obraz se mu je razlezel od dolzega časa in zlovolje.

— No, ti pesnik in filozof — kaj praviš sedaj o našem življenju na deželi? Per amore Christi, kako dolgočasno je to! Ne moreš

Komen od »k. k. Finanzoberinspector«, povs m nemška, in za tem je tudi en »Editto« v čisto italijanskem jeziku, namreč od »I. R. Giudizio distrettuale sez. I. Pisino« in sicer za okraj Pazin, v katerem bivajo v glavnem Hrvatje. (Mej-klici).

In takih objavov, razpisov natečajev itd. imamo v številkah od 17. novembra 1902, od 18. novembra 1902, od 20. novembra 1902, kakor sploh v vsaki številki.

Jaz sem vzel slučajno le to številko. Vi vidite, da date, ki sem jih našel tam, slede ena drugi.

(Zvršetek pride.)

Javni shod

politič. društva »Edinost« v Barkovljah dne 25. marca 1903.

(Zvršetek.)

Na to se je razvila dolga in jako živahna razprava o vprašanju kandidature za 4. okraj. Razprave so se udeležili gg. Ante Jakič (opetovano), Ivan Marija Bole (opetovano), A. Brnčič, Svetko Martelane (opetovano), profesor Mandić (opetovano), dr. Rybář (opetovano) in dr. Edvard Slavik.

Ko se ni nikdo več oglašil za besedo o vprašanju, je predsednik dal na glasovanje predlog gospoda Ivana Marije Bole-ta, da se gospod Ivan Gerdol, posestnik na Greti in c. kr. poštni oficijal proglašati kandidatom za IV. okraj. Predlog je bil vsprejet z vsemi proti nemu glasu, kar je predsednik še enkrat konstatoval s tem, da je pozval, naj dvignejo roko oni, ki so proti tej kandidaturi.

Zborovalec g. Fran Godnik je na to stavil na politično društvo vprašanje, da-li je res, da misli vlada oddati tudi nova dela za povečanje tržaške luke v zakup inozemski italijanski tvrdki Facecanoni, Galimberti in Pisani.

Predsednik, g. profesor Mandić je na to odgovarjal, da je tudi na shodu na Proseku odgovarjal na isto vprašanje. Zatrdil je, da kažejo vsa znamenja, da misli vlada nova dela v tržaški luki, ki bodo stala 90 milijonov kron, res izročiti omenjeni laški tvrdki. Pojasnjeval je na to kako veliko škodo trpijo domačini že sedaj radi tega, ker ima sedanja dela v luki v zakupu inozemska tvrdka, katera jemlje na delo samo italijanske podizalce in uporablja inozemski material. Na ta način ne samo, da domačini

iziti iz sobe — radi tega blata in dežja! Uh — strašno! Vedno sami — sami smo! Kako je to vse drugače v mestu! Kaj me tam briga dež? Hodim po tlaku — morem imeti čevlje na lak in sene premočim. Pravim jaz, v mestu živi — v mestu!

A glej, meni pa tako ugaja tu — je odgovoril Lev smeje se; tako smešen se mu je zdel stric se svojim kislim in obupnim obrazom.

— Ti si bil in ostaneš pretiranec! — mu je odgovoril Tomica srdito — »meni pa tako ugaja — je Tomica porogljivo oponašal Leva. — Niti na lov ne morem! Še odidejo mi kljunači — ne da bi jih bil človek videl. A — mora jih biti krdelo — v tej mokroti.

— Res — mora jih biti neštevilno — se je umešal Blinjevič, ki je bil tudi strasten lovec.

— Jih je — jih ja! Pripovedoval je Mikolašev logar. A da — popoldne sem govoril z Mikolašem. Odšel je v Zagreb. Neko nujno opravilo — zdi se mi, radi Albanija.

Lev se je stresel. Huda slutaja mu je pritísnila na dušo — in ono pismo, ki je je dobil z Dunaja, spravil je v zvezo z odhodom Mikolaševim. »Najbrže je izvedel in kvaril mi bo delo«. — Zbog razburjenosti se je dvignil s stolice in jel nemirno hoditi po sobi.

— Kako radi Albanija? — je vprašal slednjič.

namajo nikakega zasluga na tem delu, marveč gre ves kapital, katerega se potrosi za ta dela, iz naše države. To krivico hoče država še nadalje delati domačinom na ta način, da nameruje tudi nova ogromna dela izročiti v zakup isti inozemski tvrdki. Proti takemu postopanju se moramo mi vsi najoljoneje vpreti in zahtevati, da se nova dela oddajo domači tvrdki. V tem smislu je bila tudi na Proseku že vsprejeta resolucija.

Zborovalec g. Fran Godnik je predsednika zahvalil na pojasnilu in je predlagal slično resolucijo, kakor je bila vsprejeta na proseškem shodu. Shod je resolucijo soglasno in z odobravanjem vsprejel.

Slednjič se je g. Fran Godnik v lepih besedah spominjal boja zaveznih Ríemanjcev za pravice slovenskega jezika v cerkvi in je povdarjal, kako potrebno je, da ob vsakej priliki kažemo svojo solidarnost z odločnim postopanjem Ríemanjcev in jih tako navdušujemo na vstranjanje v težkem boju. Ko je govornik zaključil svoj govor, zaorili so po dvorani gromoviti »Živeli Ríemanjci!«

Ker se nikdo več ni oglašil za besedo, je predsednik še enkrat priporočal navzočim, naj delujejo na to, da bo izvoljen proglašeni kandidat ter je zaključil zborovanje.

Politični pregled.

V Trstu, 30. marca 1903.

Avstro-Ogrska in Italija.

Ozirom na senzacionalni poziv v »Giornale d' Italia«, naj italijanska vlada ne povspešuje, oziroma, da naj prepreča demonstracije, ki bi mogle delati avstrijski vladi neprilike in ovirati to poslednjo v izvajanju »dobrih namenov«, pripominja »Jedinstvo«:

Za nas ni to nič novega. To le potrjuje glasove, da obstoji tajen dogovor med Avstrijo in Italijo radi nas Slovanov na bregovih Adrijskega morja. To dokazuje ljubezen visoke in očetovske vlade nasproti narodu, ki je toliko žrtvoval za dinastijo in državo. Avstrijska vlada hoče pokazati nasproti nam, kaj je. Od todi poznani zistem v Istri; od todi tudi božkanje in jačenje Italijanov po Dalmaciji. Nas k zidu! Samo to obzaljujejo, da irredenta dela neprilike; kajti, ako bi irredenta bila malo pametnejša in bi dopuščala avstrijski vladi, da uresniči svoje — dobre namene, bi se v Rimu kmalu uverili, da bi avstrijska vlada zaslužila njihov spomenik notri sredi Montecitorija.

— Ne vem. Ni nič povedal. Da — ali glavno je: tudi z Vando sem govoril. Sporoča ti, da ni nikakor lepo od tebe, ker še nisi došel k njim. — Pravim ti: fant, drži še!

— Ha, ha, ha! — se je oglašil Lev. — Kaj naj se držim, saj je ravno odšla!

— Ne — ne — povrne se skoro. Rekla je, da misli do Božiča in morda tudi dalje ostati na deželi. Prekrasna deklica, a potem kako dostojanstvo, kaka plemenitost je v njej! Vsaka komtesa bi si mogla častitati, ako bi bila kakor Vanda. Pri Bogu — le starost me varuje, da se ne zaljubim vanjo. Ej — Lev, da sem jaz na tvojem mestu!

Lev se je le nasmehnil razmišljeno in izišel iz sobe.

Na večerji je Tomica zopet začel slaviti Vando, no, naletel je na odpor toliko pri sestri, kolikor pri teti Brigiti, in celo pri Zlatici. Lev je molčal in mislil o tem na Vero. Skoro jezil se je na Tomico, ker večno slavi Vando, a se ne spominja nikdar Vere. O tem ga je zopet spopadala skrb, da-li mu bo Mikolaš škodoval in delal zapreke o namemanju posojila. In bil je tako nemiren, da je — ne da bi bil čakal zadnje jelo — vstal od mize in odšel v sobo, da takoj piše na Dunaj.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Na rojstni zemlji.

Spisal **Ksaver-Šandor-Gjalaki**; prevel **M. C. XXII.**

— Vera obžaluje jako, da je za trgatvev tako slabo vreme. Hotela je, da bodi trgatvev slovesna — oh — in je škoda, da je tako slabo vreme.

— Ali si jej povedala, da sem dobil pismo z Dunaja in da so dobri glasovi?

— Ne, nisem! Na vse zadnje bo bolje, da jej poveš ti — jaz se ne razumem — pak — naj iz tvojih ust dobi srečno sporočilo.

— Ti si malo, neumno dete — jej je odgovoril Lev in odšel v svojo sobo, kjer je nekako sladkoganjen gledal na svoje knjige in fotografije, vprašujoči se, kaj ravno od tega je Vera pregledala in česa se je dotaknila. Tedaj ga je bilo samega sebe sram in hitro se je preoblekel v suho obleko in si nadel čisto obuvalec ter odšel k očetu, da mu sporoči o delu.

— Dovraši smo tri brda — ostaja nam še Okrogljak. Oskrbnik misli, da bomo imeli tam vsaj pet dni posla, ker pravi, da je grozdja polno, a ljudje radi dežja da ne hodijo radi v dnino.

— Ah — čez glavo mi je vse — in stari si je z roko potegnil čez čelo. In vino

In ker nam je znano to, nas nimalo ne iznenadja. Vemo in vedeli smo vsikdar, kaj misli, pak je dobro, da ne ostaja skrito, kajti tako mora slednjič izvedeti sleherni Slovan, da bomo mi na adrijskih obalah nzelatali na milijone napadov, ako se ne oklenemo vsi ene smeri. Brez zjedinjenja nas čaka narodna smrt na teh obalah...

Mi smo rešili državo in dinastijo; v cesarskih manifestih nam je izrečeno priznanje, da smo najzvestejši, in evo: kaj doživljamo! Tajen dogovor s tujo državo, da se v naši bedni domovini jači tuji element, da se »najzvestejši« pritisnejo k zidu. — Pravimo vam: vedno tista stara, pozvana avstrijska vlada.

Demonstracije v Zagrebu. — Zagrebški »Obzor« prišaša z uzirom na zadnje demonstracije sledeči poziv na meščanstvo: »Meščani! Resen je čas, katerega preživljamo. Gre se za usodna vprašanja, ki se tičejo vsega našega narodnega bitja. V tako kritičnem času moramo biti vsi oprezni, da dobro pazimo na vsak korak, katerega storimo in na vsako sredstvo, katero uporabljamo. Zato moramo danes podvojeno budno paziti, da se ne napravi ničesar, kar bi moglo našo borbo zavesti na ceste, katere bi mogle škodovati narodnim interesom in narodni časti. Zato apeliramo na vse meščanstvo, da z vsemi silami dela na to, da se manifestacije ne izrode v izgredo, ki bi le škodovali započeti akciji neodvisnega meščanstva.«

V soboto sti poslopje ogrske državne direkcije stražili dve stotniji vojakov. Zatrjuje se, da se k ogrskim napisom dostavijo še hrvatski. — Rane onega delavca, Adolf Weiss a, o katerem smo poročali, da je bil o demonstracijah ranjen z bajonetom, so sicer jako težke, a niso smrtno.

V soboto je četa visokošolcev krožila po glavnih ulicah in po vseh trgovinah ter zahtevala, naj se odstranijo nemški napisi, kar se je tudi brez ugovora izvršilo. Zvečer so imeli visokošolci shod, na katerem so sklenili, da se bodo varovali agresivnega nastopanja in da bodo energično branili hrvatski značaj mesta.

Katoliško-konservativna stranka v nemškem Tirolu sklicuje za dan 28. aprila strankarski shod v Sterzing.

Dogodki v Budimpešti. Ker so člani ljudske stranke, posl. Kaas, Berta in Ugron obdolžili nekatere voditelje socialistične stranke, izlasti Bokanyi a, da so ti voditelji v zvezi s policijo, so ti poslednji za večer sklicali javno zborovanje, da protestujejo proti taki obdolžitvi. Zborovanja se je udeležilo kaeih 15.000 oseb. Jeden govornikov je omenjal, kako je Bokanyi v letu 1898 silno napadal vlado, kako mu je Kaas čestital na tem, a se potem ni dal več videti, ko je bil Bokanyi radi teh napadov obsojen na eno leto in tri mesece. Na shodu so konstatali, da so bili člani ljudske stranke Ugron, Kaas in Barta povabljeni na to zborovanje, da se jim je tudi zajamila osebna svoboda, a vendar se niso odzvali pozivu. Zborovalci so vsprejeli resolucijo, s katero izjavljajo, da si hočejo, ako rečeni trije poslanci ne prekličejo svojih obdolžitev tekom osmih dni, sami preskrbeti zadoščenje.

Ruska carska dvojica v Moskvi. Iz Petrograda javljajo, da pojde ruska carska dvojica dne 9. aprila v Moskvo, kjer ostane dva tedna in preživi tudi pravoslavne velikonočne praznike. Ko je bil generalni guverner v Moskvi, veliki knez Sergij Aleksandrovič — čegar soproga je sestra carice — v Petrogradu, se je določil ta obisk. Carja bo spremljal državni tajnik, pl. Plehve. Car vsprejme brzkone deputacijo kmetov, da se porazgovori žajo o namerjanih reformah za kmečko prebivalstvo.

Dogodki v Macedoniji. Boris Sarafov je ustašem odposlal manifest, v katerem jim priporoča, naj se ne dajo zavajati po obljubah veselih, katere se same bojé Turčije. V tej proklamaciji pravi Sarafov, da morajo Bolgari vse igrati na poslednjo karto. Ali bo ustaja triumfiral, ali pa macedonski Bolgari prenehajo ekzistirati.

Iz Monastira poročajo, da turško orožništvo nadaljuje aretiranja v masah. Med drugimi so aretirali tudi 8 bolgarskih duhovnikov in več učiteljev. Tudi take, katerim je bila odpuščena kazen in so bili izpuščeni iz ječ, zopet zapirajo.

Jako značilno je dejstvo, da je več polkov grške pehote odpotovalo proti grško-turški meji, dasiravno je oni del Macedonije, v katerem prebivajo Grki, popolnoma miren.

Sodi se vsled tega, da se je med Turčijo in Grško sklenila tajna zveza proti Bolgarom.

Iz Belegagrada poročajo, da so Turki popolnoma uničili neko ustaško četo, ki je pripadala odboru Mikajlovskega. Devetin-dvajset Bolgarov je bilo ubitih in le najmanjšim se je posrečilo pobegniti, a tudi ti so pozneje naleteli na drugo turško četo blizu Podaresca in so bili vsi ubiti. Da lažje zatre ustajo, je generalni inšpektor Hidmi paša odredil, da je upravne okraje tako pomnožiti, da ne bo noben okraj obsegal več, nego šest ur hoda v premeru. V vilajetu Skoplje bi se na ta način število okrajev, katerih je sedaj 15, moralo pomnožiti na 40.

Ministerska kriza v Bolgariji. — Vzrok temu, da je odstopilo ministerstvo, je baje v konfliktu, ki je navstal med ministerskim predsednikom Danevom in vojnim ministrom Paprikovom radi dogodkov v Macedoniji. Ministerski predsednik da je izjavil, da ne more vsprejeti odgovornosti za postopanje Paprikova, ker da bolgarska vojska pod vodstvom tega poslednjega očitno podpira macedonsko gibanje ter da ne izvaja na meji odredov skupne vlade. Zato da je Danev zahteval, naj se imenuje drug vojni minister, kateremu je staviti pogoj, da ča jamstvo, da bo vojska izvrševalen organ vojske. Ker pa se je knez obotavljal z rešitvijo, je ministerstvo podalo svojo ostavko.

Najverjetneje je baje, da pride na krmilo poslovno ali koalicijsko ministerstvo s kakim vojakom na čelu.

Tržaške vesti.

Odbornikom polit. društva »Edinost« in njihovim namesnikom naznanjamo, da bo nocjo ob 8. in pol uri seja, v kateri bo storiti zaključek velike važnosti. Zato so nujno pozvani vsi, da pridejo v to seja.

Rogodki v Ricmanjih. O pogrebu 80-letnega Josipa Pregarca in 20-letnega dekleta Ane Kuret doznajemo še:

Očevidei računajo, da je število oni dan v Ricmanje došlih ljudij daleč presegalo 3000 glav. V sprevedu so morali ljudje hoditi po 6 in 8 v eni vrsti. Določeni reditelji so imeli težko nalogo, da so uredili spreved. A rešili so jo kaj lepo, kajti spreved se je razvijal v divnem redu. Iz drugih krajev došli bratje so se kar divili veličastnemu prizoru. Vednje ljudstva na pokopališču je bilo pretresljivo in zajedno impozantno. Srenjski župan, g. Berdon, je — kakor popred pred hišo in potem pred vratmi pokopališča — z blagoslovljeno vodo tudi tu blagoslovil mrtvi trupli. Ko je molil za pokoj dušam vseh tam počivajočih pokojnikov, se je vse ljudstvo vrglo na kolena in je molilo tako iskreno in goreče, da je bilo videti, kako to kipi iz src. Odmolivši je župan še enkrat poškopril v jsmo pogrezneni krsti z blagoslovljeno vodo in je vrgel na nji grudo zemlje. Ko so potem pevci odpeli milo žalostinko, ki je ljudem izvabljala solzo v oči, je vse sledilo županovemu izgledu in je pokrivalo krsti z grudo sveta slovenske zemlje, tiste klasične zemlje, na kateri diven narod tije odločen boj za pravo materinega jezika v cerkvi.

In ko so se mase vračale v selo, črtalo se jim je na obrazih čutstvo, ki je prevladovalo vseh. Čutstvo sožalja, spojeno s čutstvom pcnosa! Izraz odločnosti v licu in iskra v očesu sta govorila: Taki smo!

Po pogrebu se je vsa vas tako napolnila z ljudstvom, kakor da je zopet dan sv. Jožeta.

Odlikovanja škofa Flappa. »Naša Sloga« p še:

V italijanskih listih čitamo, da je bil poreško-puljski škof dr. Flapp odlikovan s tem, da mu je bil podeljen naslov tajnega svetovaleca. Dne 23. t. m. je bil škof Flapp v avdijeneiji pred Njeg. Veličanstvom, da se zahvali na tem odlikovanju. To odlikovanje poreško-puljskega škofa je iznenadilo toliko njegove prijatelje, kolikor njegove nasprotnike. Prvi se bodo vpraševali iznenadeno: kako je došel naš škof do tolikega odlikovanja, kajti takega naslova že davno davno ni imel noben poreški škof, a od tržaških je bil zadnji tajni svetovalec pok. Legat.

Naslov tajnega svetovaleca dobivajo navadno stareji škofje ali povodom kakega jubileja, ali pa škofje glasovitih škofij. Od vsega tega ni nič v tem slučaju. Presvetli Flapp je namreč razmerno mlad, a ne slavi nikakov jubilej, niti ni njegova škofija na Bog ve

kakem glasu. Torej! No — čujmo druge, nasprotnike njegove:

Presvetli Flapp ima velikih zaslug za vladajoči zistem v Primorju. On je tako umiril in ukrotil slovansko duhovščino svoje škofije, da je ni danes skoro sledi, in ga ni glasu o ni enem. On je očistil v a ške cerkve od narodnega jezika ter je vspostavil latinščino tudi tam, kjer jej ni bilo mesta skozi stoletja. Pod njim učijo in propovedujejo italijanski duhovniki v italijanskem jeziku v čisto hrvatskih župnijah. — Morda v nobeni škofiji Avstrije ni toliko izpraznjenih župnij kakor v poreško-puljski. Te župnije upravljajo župe-upravitelji in s tem je prihranjenega mnogo denarja verskemu zakladu. Ako uvzujemo vrhu tega, da že pevajo škofu Flappu slavospeve vsi italijanski listi Primorja, službeni in neslužbeni, liberalni in konservativni, židovski in katoliški — nam ne bo težko umeti, kako je presvetli škof došel do odlikovanja, katero so brez dvoma sprožili in priporočili nositelji nesrečnega zistema v Primorju.

Židje so in ne Ljubljančani! Pišejo nam: Neko tukajšnje laško trobilo piše, da nekateri agenti ljubljanskega izdajatelja nosijo po hišah neke knjige v nekem tujem jeziku, da iste vsiljujejo na vse mogoče načine, a da tu v Trstu ni terena za eksotične knjige!

Mi znamo samo, da dotični agenti, ki so večinoma Židje, prodajajo knjige v raznih jezikih in da oni, ki noče kupiti slovenske, lahko kupi laško, nemško — ali tudi nič!

Da so pa »agenti« sploh sitni — posebno pa sovorniki urednikov om. laškega trobila — znajo že vrabei na strehi!

Nas tudi jezi, ko nas razni »nosorogi« nadlegujejo, ali kar se tiče opazke o metanju slovenskih tiskovin v — smetnike, prepučamo mi »barbari« Slovani to »častno« delo »Independentovcem« in njihovim bolj civiliziranim smišljenikom!

Ne samo, da mi ne nosimo laških knjig v smetnike, kakor delajo (po izjavi njihovih glasil) tržaški sinovi prestare kulture — ampak smo celo ponosni, da zraven svojega jezika umejemo tudi laškega in druge. Ako pa mečete po agentih dostavljene vam slovenske tiskovine v smetišča — vedite, da delate s tem škodo le sovornikom Židem, ker je gotovo, da je vsaj 98% teh agentov židovske narodnosti in vere!

Nekaj o e. kr. ravnopravnosti! Pišejo nam: Večkrat že sme čitali v laških listih o veliki »naklonjenosti«, ki jo gojé razni e. k. uradi v Trstu do našega jezika. Naši narodni nasprotniki nam često predbacivajo in vedno govore v svoji hinavščini o zvezi Slovencev z vladnimi krogi.

Naj navedemo torej danes še nekaj, kar naj definitivno pribije vladino naklonjenost do našega naroda in še posebe do slovenskega jezika!

Tukajšnje e. kr. okrajno sodišče je na primer — pravi uzor e. k. enakopravnosti!

Ko sem bil te dni na nekem narodnem shodu, se mi je pridružilo več okoličanskih posestnikov iz raznih okrajev naše okolice. Nekateri so mi kazali laške pozive, s katerimi so vabljeni za prvega tega meseca v laško šolo na istrski cesti, kjer se bo vršila razprava radi prodaje zemljišč za novo državno železnico. Drugi so se mi pritoževali, da jim isto e. kr. okrajno sodišče z neko posebno doslednostjo pošilja samolaské pozive in to celo v zgornjo okolico!

Zraven tega pa, da ta e. kr. oblastnija se svojim postopanjem v jezikovnem pogledu naravnost žali našo narodnost ter zastavlja naš jezik, provzročá ta e. kr. urad tudi nekaj, za kar velja jako oster izraz! Na sto napisanih imen — pošteni slovenskih imen — je gotovo nad 2/3 popačenih!!

Gosp. Petek — pardon Petech, ki podpisuje te akte, bi lahko znal povedati, koliko slovenskih pozivov je napisal za naše slovenske okoličane!

To je tako-le sličica e. kr. enakopravnosti in vladne naklonjenosti nasproti tržaškim Slovence! Gospodu Urbančiču, predsedniku deželnega sodišča, gotovo ni znana ta praksa, ker bi v nasprotnem slučaju zadel tudi njega krivda na tem nezakonitem postopanju!

Za danes se omejamo na to, kar smo povedali. Ako pa to ne pomore v toliko, da se neha to pačenje slovenskih priimkov in in razpošiljanje laških pozivov poznanim slovenskim strankam v mestu in pa okolici —

prinesemo celo vrsto dokumentiranih dokazov.

Dvatisočletna kultura v — evetju. Minoli teden je v neki tukajšnji dvorani predaval gospod profesor Micka. Ta mož je baje sovražnik tržaških irredentarjev, toda njegovo predavanje ni dišalo po politiki, ampak po fiziki. Vkljub temu se je v konferenčni dvorani zbralo večje krdelo lahonskih irredentarčkov, ki so g. Micksa že ob njega nastopu pozdravili z »ven žnjim« in drugimi evetkami iz vrta 2000 letne — kulture! Prizor je moral biti jako buren, ker je bolj resni del poslušalcev iztiral »tročaje« iz dvorane ter tako omogočil učeno predavanje g. prof. Micksa.

Kakor se vidi, je toliko slavljena 2000-letna »kultura« v popolnem evetju. No, saj smo v mili pomladi!

Vlada in nekdanji tržaški »konservativni« krogi smejo biti povsem zadovoljni se sadom, katerega je rodila njihova popustljiva politika!

Mi pa, ki smo bolj »revaren« živeli, kar nič ne zavidamo naših sosedov na takem — evetju!

V Trstu je dela za — inozemce. — Praška »Politika« je pcesnela našo notico, v kateri smo pripovedovali, kako je poslanec Hortis vsprejel nekega domačega delavca, ki ga je bil naprosil, naj mu preskrbi dela. Potem pa pridodaje preški list: »V Trstu je že zadostno dela, ali vsprejemajo se laški podaniki, avstrijski podaniki pa, tudi če so isti Italijani, se načelno odklanjajo. Avstrijski denar pa se za sedaj še vsprejemlje v Trstu; da, zadnje dni so se celo pri dunajski vladi storili koraki, da bi se zopet nekoliko milijonov tega artiklja navelo v Trst. In vlada, ki se sicer jako baha se svojo skrbjo za domače prebivalstvo, trpi brez prigovora to sedanje stanje, ob katerem so pripadniki države oškodovani na najbujni način in so zapostavljeni inozemcem na korist. Ali seveda, če stoji že v e. kr. aprobiranih šolskih knjigah »L' Italia nostra patria«, potem si je možno razlagati — marsikaj.«

Redarstvu na znanje. Pišejo nam: O priliki, ko ima tržaška slovenska Marijina družba svoje molitve v armenski cerkvi in ko členice te družbe hodijo po ulici Del Fin, se tam zbira krdelo 8—10 letnih paglavcev, ki neprestano žalijo in dejanjski napadajo omenjere ženske. Ker mora biti to naročeno kaj hudrslega, opozarjamo redarstveno oblast, naj poskrbi za to, da se ti nesramni napadi odpravijo.

Prizadete.

Pevske vaje. Pevsko društvo »Kolo« nas prosi, naj objavimo sledeče: Kakor že zedojčé javljeno, vsprejema »Kolo« nove pevske moči (obojega spola) le do prihodnje nedelje. Kedor želi pristopiti, naj pride prihodajo nedeljo, od 3. do 5. ure pop., v društvene prostore v »Delavsko podporno društvo«. Pozneje se bodo vsprejemali le stari izvežbani pevci in to le izjemoma, ker vedno sprejemanje novih moči kviri napredek v učenju.

Sedaj se prične s poučevanjem novih zborov; zato so vabljene tudi vse stare pevske moči, da redno zahajajo k vajam ter tako omogočijo redno napredovanje v petju.

Za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu so darovali: dva navšlerja 2 K, kleplej kleplej 4 K 66 st., pogreboi poslanca 8 K 17 st., vrabei na strhi čivkajo 2 K, kjbje 2 K.

Za žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija je nabral gospod Ljudovit Schmidt mesto venca na grob pok. kapelanu g. Ivanu Župančiču 12 K 60 st. Darovali so gg.: Ljudovit Schmidt 1 K 20 st., Mikeluci Ivan 1 K 18 st., Mijot in Godina 1 K 6 st., Svetko Škerl, Križman Anton, Sanein Anton, Godina Anton, Ivanka Mikeluci in Jožefa Gropaje po 1 K; Vitez Drgotin 80 st., Škabar 80 st., Hinko Schmidt 50 st., Višnjavec Ivanka 40 st., Baretto Antonija, N. N., Požar, Ana Sošič, Katarina Martin, A. B. in Ivanka Višnjavec po 20 st. Prestžna hvsla nabiralcu in darovalcem.

Istej podružnici so darovali ob priliki občnega zbora g.ca Arh 80 st., g.ca Rovnan 40 st., g.a Rezi Trampuž za piruhe 1 K, g. Miroslav Mavrin 2 K, g.a Gulič 3 K, g.a Kranje 3 K, Svetko Škerl 1 K. — Iz pušice pri gospej Zinki dr. Rybčevi 3 K. — G.ca Milka razprodala 3 bloke za 60 kron. — Za društveni vestnik 7 K 20 st. Kakor

nove udinje so pristopile: g.a U. Keršič, g.a Pahor, g.a Zeria Lapi, g.a Alojzija Cok, g.a Tomšič, g.a Kety Stetter, g.a Bizjak, g.a Josipina Kastelic, g.a Marija Velikonja, g.a Ivanka Slavec, g.a Benčič, g.a Rovar, g.a Sedmak Marija in g.a Antonija Arh. Naj bi tem sledile še mnoge.

Občni zbor ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metodija. Na večeršnjem običnem zboru so bile izvoljene: ga. Karla Ponikvar, predsednica; odbornice: ga. Ema Bartelj, ga. Karla Nahtigal, ga. Maša Grom, g.ica Olga Dekleva in g.ica Dragica Gregorič, pregledovalki računov g.ica Milka Mankoč in ga. Mária Bartol.

Zavod sv. Nikolaja. »Nakazana svota 200 K za zavod sv. Nikolaja z ozirom na ustmeno izraženo željo pokojnega očeta, dra. Andreja Vojske, c. k. višje deželno sodnega svetovaleca« itd.

Tako nam je pisal sin velikodušnega pokojnika, gospod Vladimir Vojska, c. k. poštini asistent. Taka velikodušnost nas je ganila. Kako vse drugače bi bilo z našim zavodom, ako bi imeli veliko tvojih blagih dobrotnikov, kakor je bil pokojni, ki se je še na smrtni postelji spominjal našega zavoda! Vodstvu tega zavoda je vršiti veletražavno nalogo. Tu treba železne volje, da se vstraja. Ako bi vsaka gospodinja poznala namen in korist zavoda, bi tudi uvleževala težave, ki jih je premagovati ne le glede potrebnih materialnih sredstev, ampak tudi glede vzgajanja. Zato naj bi vsaka gospodinja pomagala v vzgajanju naših deklet. Vsi naj bi umevali cilje našega zavoda tako, kakor jih je umeval blagopokojni dr. Vojska, žegar velikodušni čin nas je ganil. Blagi družini bodi izrečena tem potom prisrčna zahvala. Blagega pokojnika se bomo spominjali v molitvi. Bog nam daj obilo takih dobrotnikov, pa bo naš zavod ustrezal svojim velikodušnim namenom!

Motejarka.

Občni zbor »Delavskega podpornega društva« bo dne 26. aprila t. leta. Kraj in ura se naznanita pravočasno.

O d b o r.

Dražbe premičnin. V torek, dne 31. marca ob 10. uri predpoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Rossetti 13, hišna oprava; ulica Farneto 10, hišna oprava; trg Carlo Goldoni 67 in 7, hišna oprava; ulica Carintia 19, glasovir in hišna oprava; ulica S. Giacomo 8, firnis; ulica S. Sebastiano 3, oprema v zalogi in razno; ulica S. Sebastiano 1, kolo in razno; Androna S. Eufemia 3, stroj; Opčina 147, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 7,5, ob 2. uri popoldne 14,5 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 763 7. — Danes plima ob 10 46 predp. in ob 10 4 pop.; oseka ob 4 37 predpoldne in ob 4 20 popoldne.

Kakor je splošno znano, dajejo Mauthnerjeva semena za repo in klajo velik dobiček. Ravno tako izvrstna in nedosegljiva so Mauthnerjeva semena za zelenjavo in cvetlice.

Vesti iz ostale Primorske

× **Predavanje o obdelovanju trt.** — Dne 26. in 27. t. m. je potovsni učitelj za kmetijstvo, gospod Ivan Sarčina, imel v Marzagah poučni tečaj o cepljenju in obdelovanju ameriških trt. Tečaja se je udeležilo kakih 30 mož in mladeničev. Občina je izposlovala na c. kr. namestništvu podporo 100 K in enako svoto pri dež. kulturnem svetu. Polovica te podpore se je up rabila zdaj deloma za podporo siromašnim udeležencem tečaja, deloma za nakup orodij, katera so bila razdeljena med najprijudnejše udeležence tečaja. Polovica pa se porabi maja meseca za cepljenje na zeleno.

Hvala prisrčna gospodu Sancianu na trudu! Hvala pa tudi drugim faktorjem, ki so omogočili obdržavanje omenjenega tečaja.

× **Iz Dutovelj nam pišejo:** Dopis o postaji Dutovlje Skopo ne odgovarja resnici. Mesto, ki je odločeno za postajo je res izpostavljeno burji. Postaja na onem mestu ne bo primerna niti za vzhodne niti za zahodne občine, ker bo predaleč proti severu. Zraven tega to treba delati tri ceste do postaje, kar bo veliko stelo po nepotrebnem. Primerno mesto za postajo bi bilo na cesti, ki vodi iz Kranje vas v Dutovlje. Tukaj si tudi želijo postajo skoraj vse občine, počenši od Sežane do Vel. Dpla. Ako bo postaja na tem mestu, ne bo treba delati

niti jedne ceste do iste, ker so že narejene. Postaja se prav lahko postavi na to mesto, ker je svet od Koprive do občine Veliki Repen raven. Ne pride-li postaja na omenjeno mesto, bo velika škoda za omenjene občine in za železnico samo.

× **Čížek na izletu.** Občinski tajnik v Podgradu imel je v svoji pisarni čížka (fringilla spinax), ki je bil že tako vdomačen, da ni rabil kletke tega drugo, nego za lukus. Še celo spat ni hodil v njo, ampak se je vedno akomodiral na vejico limoničnega drevesa. Po ves dan se je sprehajal po pisarni in včasih jo je mahnil ven na plano, a se zopet vračal točno vsikdar. Dne 19. januarja t. l. zjutraj, ko je občinski sluga pometal pisarno in odprl radi tega kmeta in vrata, je čížek, kakor po navadi, izletel ven iz sobe. A to pot se ni povrnil več. Dež ga je baje tako zmešal, da je zgrešil svoje bivališče. Par dni po tem so čížka videli pri neki sosednji hiši, v katero je šilil, ker je zapazil, da imajo tam tudi kletke. A sosed ni umel našega čížka. Od tedaj pa ga ni bilo videli nikjer več, dokler se ni dne 25. t. m., to je: po 65 dneh svoje odsotnosti zopet prikazal pred oknom pisarne. Obč. tajnik je koj spoznal svojega breguna. Nastavil mu je kletko, ali čížek pa ni hotel v njo, ker ni bila ona, katere je bil navajen. Še-le, komu je tajnik pokazal nekdanjo pravo kletko, prifrčal je čížek vanjo ves zadovoljen, da je našel svoje staro bivališče. In zanimivo je, da je naš znanec tudi zdaj, ko se je tako dolgo in radovoljno navajal svobode in narave, še vedno popolnoma domač, kakor popred. Njegov lastnik pravi, da je postal samo malo bolj — zelenkast.

— N. —

× **Pevsko bralno društvo »Svoboda«** pri sv. Antoru (pri Koprju) priredi dne 10. maja veselico z godbo, petjem, deklamacijami, narodnim govorom. Za ta dan vabimo sl. bratska društva, pevske zbornice in rodoljube sploh, da pokažemo, kako se svojim društvenim delovanjem življamo našo Istro. Vrle sosedje iz tržaške okolice prosimo še posebno naj prihité nam siromakom na pomoč. Sl. društva, ki bi hotela sodelovati, prosimo, naj nam izvolijo do 25. aprila naznaniti dotične točke.

× **V Opatiji** je bilo od 1. septembra 1902 do vstetega 25. marca 1903 10 905 oseb. Od dne 19. marca do vstetega 25. marca je prirastlo 726 oseb. Dne 25. marca je bilo 2462 oseb.

Vesti iz Kranjske.

* **Ubojstvo.** Na Lavercu pri Ljubljani je bivši mesarski vajenec Fran Zupan ubil hlapeca Antona Kocmurja. Skregali so se bili v nekem žganjetoču in je Zupan udaril Kocmurja s kolom po glavi. Fantje so šli na to nazaj v hišo in — plj dslje. Pozneje so našli Kocmurja v jarku mrtvega. Iz strahu je Zupan naslednjega dne — v soboto — zjutraj bežal v Ljubljano, kjer je v pijski iskal omame. Policija ga je zasledila in aretirala. Zločinec je priznal zločin in so ga izročili dež. sodišču.

* **Število prometnih obrtov na Kranjskem** je 23.453 in sicer: mizarjev je 765, krojačev 889, šivilj 494, čevljarjev 1585, mlinarjev 1672, pekov 492, mesarjev 486, gostilničarjev 3454, točilcev žganja 284, zidarjev 481, tesarjev 361, trgovcev s špece rijo 678, branjevcv 415, trgovcev z mešanim blagom 802, trafikantov 1544, krošnjarjev 1132, krmarjev 173, kamnosekarjev 58, ključavničarjev 117, kovačev 854, kolarjev 237, žagarjev 765, strojarjev 186, jermesarjev 122, tkalcev 107, klobučarjev 57, snažilcev oblek 178, brivcev 69, knjigovozcev 30, lekarnarjev 31, steklarjev 13, krovcev 69, pleskarjev 26, sobnih slikarjev 48, dimnikarjev 35, trgovcev z ž. vino 172, lesotrižcev 358, prodajalcev usnja 67, konfekcionarjev 8, trgovcev z obuvami 24, denarnih zavodov 86, trgov. potnikov 132, postreščkov 56, sejmarjev 142.

* **Sokol ljubljanski** razpošilja ravnokar sledeče vabilo:

Sokoli, mili nam slovenski bratje! Štirideset let je minulo, kar je severni Sokol poletel svojim sinkom iz Čehov na jug v slovensko Ljubljano; leta 1863 dvignil se je nadobudno »Južni Sokol« v slovensko ozračje. Tisto dobo se je naš zapuščeni rod počel stoprav resno probujati ter se organizovati. In smelo trdimo, da je Sokol v prvi vrsti netil narodno zavest, krepil slovensko navdušenje in delo. Sokol je bil z Ljubljansko čitalnico duša domovinski ljubezni, zvezda

narodne probuje... Stoletja si je naš maloštevilni narod v nesrečnih razmerah branil svoje bedno življenje. Pomislite, bratje, da je naše itak šibko telo razkosano na šest dežel. — In zdaj se štirideset let razlega po naši lepi, sveti zemlji s Sokolom na čelu, da hočemo živeti, da hočemo delati, da hočemo biti častna, zdrava vejica na mogočem slovenskem deblu... mi hočemo biti deležni človeških, božjih in državnih pravic, mi hočemo uživati sedove svobodne in napredne kulture! Relativno smo zadnja desetletja v istini čudom napredovali. O tem se lahko mili bratje sami prepričate dne 28. in 29. junija t. l. Vabimo Vas iskreno ta čas na štiridesetletno godovanje ljubljanskega Sokola na drugi slovenski vesokolski izlet v belo slovensko Ljubljano. Pridite, pridite, mili bratje slovenski, gori od Vltave, tam od Visle, izpod temne Tatre; pridite k nam vi, jugoslovanski sokoli; združite se v Ljubljani vsi slovenski sinovi! Prinesite nam saboj novega poguma, svežega bodrila za napore narodno delo, za obstanek naš in neposredno svoj... Šumno, bogsto, gizdavo Vas ne moremo sprejemati... Tu pa imate naše hvaležne poglede, našo slovensko dlan, tu imate naše slovensko srce, ki vam utriplje glasno nasproti: Slovani, ne vdajmo se — ne vdajmo se! Na zdar! Za slavnostni odbor: dr. Ivan Tavčar, t. č. starosta, Alojzij Novak, t. č. tajnik.

Vesti iz Štajerske.

— **Deželni zbor štajerski** se snide v tednu po Velikineči v tri- do štridnevno zasedanje, da sklene proročanski provizorij za drugo polletje in izvrši volitve v deželni zbor.

— **Za družbo sv. Cirila in Metodija** prirediti podružnici v Mariboru dne 7. junija narodno slavnost v velikem zlogu. Na slavnosti bodo sodelovala vsa druga slovenska društva v Mariboru in iz okolice ter se bo ista vršila v krasnih prostorih »Narodnega doma«.

— **Organizacija Nemcev.** V Mariboru so ustanovili v soboto okrajni odbor nemške ljudske stranke. Zopet vidimo, kako Nemci delajo, kako se organizujejo za sv. je ekspanzivno delo, in kako svoja organizacijo razpletajo dalje in dalje v naše dežele. In ob tem naj bi štajerski Slovenci ne imeli družega pola, nego pressjati med-se — kranjske razmere!

Razne vesti.

Italijanska vojska postaja vedno slabēja. Dne 1. septembra 1902 se je konstatiralo, da se je iz Italije izselilo (največ v Ameriko) nič manje nego 355 125 mladeničev, ki bi se bili morali podvreči novačenju. Denimo, da jih je bilo od teh 150.000 sposobnih za puško; po tem lahko izračunimo — pravijo laške novine — kakov udarec je to za italijansko vojsko.

Rodbinska drama Te dni so našli v nekem peštanskem hotelu gospo Berto Friedmann obišeno. Ista je bila poročena v Kis-Szebenu, a je pred nekoliko dnevi zapustila svojega moža. Njena sestra je prišla k njej v hotel, da bi jo pomorila z možem. Že pred sestro se je hotela ustreliti; ali ko jej je sestra hotela iztrgati samokres, se je ta poslednja ranila v prsa. Friedmannica je sprovela svojo sestro v bolnišnico, sama pa se je vrnila v hotel, kjer se je — obesila!

To so — Čehi. Iz dunajske »Information« poznelejmo, da mali in ceneni dnevnik »Narodny Politika« izhaja ob nedeljah v kakih 160 000 eksemplarov.

40.000 kron znaša glavni dobiček loterije za ogrevalne sobe. Opozarjamo naše cenjene čitatelje, da bo srečkanje nepreklicno dne 23. aprila 1903 in da se vsi dobitki izplaščajo od dotičnih zalagateljcev s 10% odbitkom v gotovini.

Loterijske številke, izrebane dne 28. marca:

Dunaj	53	62	74	22	27
Gradec	70	43	86	10	39

Brzojavna poročila.

Izgreli v Zagrebu.

ZAGREB 30. (B.) Mnogi trgovci so bili včeraj od prijakov prisiljeni, da so sneli nemške table. Uradno se priobčuje, da se table danes zopet razobejijo, eventualno z brahijalno silo.

Dogodki na Španjskem.

MADRID 29. (B.) Iz Valencije so prišle brzojavke v cenzurirani obliki. Soč. se, da so se v Valenciji vršili resni dogodki, na katerih je prebivalstvo zahtevalo, naj se prefekt odstavi. Zadnje brzojavke javljejo, da je mir vspostavljen.

Čužen pojav na morju.

PARIZ 30. (B.) Včeraj semkaj došli kspitan italijanske ladije »Nina« pripoveduje, da je med vožnjo od španskega obrežja v Zette opazil čužen pojav. Njegova ladija je bila kakih 30 milj oddaljena od Zette, ko se je pripetila grozna eksplozija v morju in je iz morja zaplapolal visok plamen. On da ne ve, da-li je bila to eksplozija v kaki pogreznjeni ladiji ali pa izbruh kakega vulkana.

Velikanski štrajk.

NEW-YORK 29. (B.) 18 000 delavcev sedmero mlinov za pavolo v Lovellu je sklenilo, da v ponedeljek stopi v štrajk, ker se jim zahtevano desetodstotno povišanje plačil ni dovolilo. Lastniki mlinov so se bili spora-zumeli, da vzlic štrajku v ponedeljek odpro mlino in da jih zapro še le pozneje, ako bodo videli, da ni možno vzdržati obrata. Pozneje pa so vendar sklenili, da v ponedeljek zapro mlino.

Nezgodna nemške cesarice.

BEROLIN 29. (B.) Današnje poročilo o stanju cesarice se glasi: Cesarica je prebila mirno noč in je splošno stanje povoljno. Ni oteklin in ne bolečin.

Volitve v nemški državni zbor.

BEROLIN 29. (B.) Glasom cesarske naredbe od včerajšnjega dne se imajo volitve v državni zbor vršiti dne 16. junija.

Revolucija v Nikaragua.

NEW-YORK 29. (B.) V departementu Chontales (Nikaragua) je počila revolucija. Ustaši so vzeli oba parnika na jezeru Nikaragua, so odrezali zvezo z Atlantskim oceanom in so udri v departement Granada. Položaj je resen. Revolucija je podpirana od zunaj. Zveza s Tihim Oceanom je v nevarnosti, radi grožčega uloma v Leon. Vlada zbira velike vojaške mase in je odredila najem prisilnega posojila v znesku 1 000 000 pezov.

Izginil poročnik.

DUNAJ 30. (B.) Poročnika eskadrone jezdecev telesne garde Pavel baron Burgoina je včeraj odšel iz očetovske hiše, ne da bi se bil povrnil. Bati se je, ali da se mu je prigodila kaka nezgoda, ali da je v melanholiji sam položil roko na se.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.

Lastnik konsorcijska lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcijska lista »Edinost« v Trstu

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 25. A.

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznano

tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan) vpisane zadruga z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele. Solidnost zajamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobna, moderan sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačno.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah po tako ugodnih pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond **25.000.000 K.** Izplačane odškodnine: **75.000.000 K.**
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovaško-narodno upravo.
VSA POJASNILA DAJE:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavarje poslopa in premišne prot požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjate takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obéknoristne namene.

JAKOB BAMBIČ
- trgovec z jedilnim blagom -
Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moke, žita, ovsa in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in brobno. Cenike razpošilja franco.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 2 stot. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 20 K. ter se plačujejo v četrletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 60 stot.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih via in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Anton Šorli priporoča svojo kavarno »Commercio« kjer je shajšišče Slovencev. Na razpolago so vsi slovaški in mnogi drugi časniki.

FERDO GUŠTINČIČ
klesarski mojster
TRST (Via Giuliani II) — BARKOVJE (zraven pokopališča)
Izvršuje vsakovrstna in najfinejša ornamentalna dela kakor n. pr.: oltarje, spomenike, kipe, poprsja. — Razna dela iz mramorja, cementa in gipsa, kakor tudi slike po fotografiji v vsakovrstnih formatih itd. itd. Več slik je na ogled v »Narodnem domu« v Barkovljah.

Lastni kamenolom v Petrovici (Repen).
Žage na motor.

Cene po pogodbi in jako nizke.
Priporočuje se slav. slovenskemu občinstvu za obile naročbe udani
Ferdo Guštinčič
klesarski mojster.

Uradnika

sprejme posojilnica v Kopru. Pogoji in nagrada po dogovoru. Opremljene prošnje z dokazili o dosedanjem službovanji je vložiti pri odboru iste do dne 15. aprila 1903.

Hiša na prodaj.

Radi selitve je na prodaj hiša v sredini Sežane na glavni cesti. Ima pripraven prostor za prodajalno ter klet, kuhinjo, eno sobo in sobico. Več pove lastnik Josip Kompare v Sežani št. 181.

TOVARNA POHIŠTVA
IGNACIJ KRON
dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio
Tovarna na Dunaju.
Novi ceniki, izvorni nariši, načrti za sobe na zahtevanje brezplačno.

Paglianova pijača
●●● **prof. Ernesta Pagliano** ●●●
nečak pokojnega profesorja **Hieronima Pagliano**
je bilo predloženo zdrav. vedstvu min. za notranje posle v Rimu, koje je dovolilo razprodajo.
Odlikovano na narodni farmaceutični razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.
Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko.
Naročbe je naslovljati na tvrdko
Prof. Ernest Pagliano, Napolj, Galata San Marco šte. 4.

Prodajalnica obuval Julija Romanelli
CORSO 8.

Velikanski dohod za spomladni čas.

Obuvala za gospode črna, angleška po gl. 3.20, rumena, črna ali rumena, angleška po gl. 3.50 nizki čevlji lakirani ali beli po gl. 1.90 Specijaliteta obuval za dečke.	Obuvala za gospe. črna ali rumena, angleška po gl. 3.50 nizki čevlji lakirani ali beli po gl. 1.90 Naročbe po meri.
--	---

Rujavi čevlji za moške ali ženske po gl. 2.50

Srečkanje nepreklicno 23. aprila 1903.	Glavni dobitek 40.000 kron
--	---

Srečke za ogrevalne sobe (Wärmestuben-Lose) po 1 krono

Vsi dobitki se od prudajalcev izplačajo z 10% odbitkom v gotovini.

Postranski zaslužek
100 do 200 kron na mesec
si lahko zasluž vsak, kd rina mnogo zana s prevzejem nekega
zastopa
s povsod lahko se razprodajo nov mi
patentovanimi predmeti.
Velika provizija odusoo dobra in stalna plača se za goto. i. Ponu ila z nepovedno do sedanjega delovanju pod:
šifro: **Nebenverdienst 100** na šifro: **Grégrov anončni urad, Praga, Judf. ulic. 19.**

Gustav Bonazza
v Trstu, Piazza Barriera vecchia, (vogal Androna dell' Olmo).
Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev in tapecarij.
- Popolno opremljene sobe. -
Konkurenčne cene.
Naročbe se dostavijo razven embalaže franco na kolodvor ali brod v Trstu.

Prodajalnica ur
F. Haslinger
zaprisežen izvedenec in urar e. kr. priv. južne železnice
Via delle Poste (Palača Galatti)
nasproti šte. 12.
Velik izbor ur vseh vrst. Poprave se izvrše v kateriskoli množini in katerisibodi vrste, kakor kronometri itd. z vso natančnostjo in točnostjo na jamstvo.
Brezkonkurenčne cene.

A. BUCHBINDER
TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.
Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev tapecarij vseh vrst, ročnih kovčeko in velikih kovčeko vseh vrst po načrtih železnice. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odpošiljanje po železnici ali morju.

Gulielmo Brod & C.º
poznana tvrdka s
POHIŠTVOM
najelegantnejše vrste
ZAJAMČENE KAKOVOSTI
po najnižjih cenah
Via S. Giovanni šte. 14
TRST vogal Piazza S. Giovanni.
KATALOGI BREZPLAČNO IN GRATIS

Išče se sodrug
(kompanjon) s 60.000 kron glavnice za prevze je neke še nad 70 let obstoječe tvrdke. Ponudbe pod: „A 100“ na upravo našega lista.

Išče se
učencec za prodajalnice jestvin. Prednost imajo oni, ki je že nekaj zvežban in zmožen slovenskega jezika.

V najem se odda
v Barkovljah popolnoma nova hiša s 3 sobami, kuhinjo, kletjo in vrtom. Hiša se nahaja v bližini miramarske ceste in tramwayeve postaje. — Natančnejše je poizvedeti v »Narodnem domu« v Barkovljah.

Podaja manifakturnega blaga
SALARINI
v ulici Ponte della Fabra št. 2.
in podružnica
„Alla città di Londra“
ulica Poste nuove št. 9. (Brunerjeva hiša)

Velika zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke. Velik izbor oblek za moške od gl. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4. do 12. sukuene jope v velikem izboru od gl. 3 do 8. zimске močne in podšite jope z ovratnikom od astrahana od gl. 5 — 14, ravno take podšite s kožahovino po gl. 12. — Povčne sukne v velikem izboru od gl. 18 — 32. Jopice za dečke v raznih oblikah in barvah, volnene hlače od gl. 2.50 — 4.50, flajše od gl. 5 — 9. Velik izbor oblek za otroke in dečke od 3 — 12 let od gl. 2.00 — 10. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleškina (zlojjeva koža) za delavce izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu.
Črtane močne srajce za delavce gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške obleke na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovi s največje točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah. V podružnik v ulici Poste nuove se zprejemajo izdelovanja oblek po meri ter se še posebno vdbiva vsake vrste oble v raznih risanicah in merah za moške in dečke.

Snovij za moške obleke
v velikem izboru, najmodernejše vrste, prodaja po jako ugodnih cenah dobroznana prodajalnica sukna

Maccari & Pross
ulica Maleanton št. 3.
Na zahtevanje se izvrše od izvrstnih krojačev tudi obleke po meri ter se pošiljajo vzorci brezplačno in franco.

V najem se odda
na Fernetiču hiša s 5 sobami, 1 kuhinjo, 3 kleti, 1 hlevom, s 187 m² metri vrtom in 191 m² metri zemljiščem.
Pripravno za gostilno. Pogoji se izvedo v ulici Molin piccolo 9. I.

Sunke
s kožo novč 95, brez kože gl. 1.—, brez kože in kosti gl. 1.10 pleča brez kosti 90 avč., suho meso in slanina 80 novč., prešiški jeziki 1 gl., glavnina 45 novč., ogerski salami gl. 1.80, navadni 80 novč., boljši 1 gl. iz šunka gl. 1.20 kilogram, klobase male 10 velike 20 novč. pošilja proti povzetju od 5 k.g naprej
Janko Evangelist Sirc, Kranj.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Špitalske ulice šte. 2.

Polnovplačani akcijski kapital K 1,000.000 Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Promese izdaja k vsakemu zrebanju.	Zamenjava in eskomptuje izredane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije. Eskompt in inkasso menic.	Daje predujme na vred. papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Borzna naročila.	Podružnica v Spljetu (Dalmacija.) Denarne vloge vsprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestin. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzlaga. Promet s čeki in nakaznicami.
--	--	--	---